

Spoznajte NATO

Chrániť ľudí

Často berieme ako samozrejmosť, že sa môžeme voľne pohybovať v bezpečnom a hospodársky stabilnom prostredí. Bezpečnosť vo všetkých oblastiach každodenného života má pre náš pokojný a bohatý život kľúčový význam.

Boj proti novým hrozbám

Tak, ako sa mení charakter hrozieb, musia sa meniť aj metódy potrebné na zachovanie mieru. NATO preorientováva svoje obranné spôsobilosti smerom na aktuálne hrozby súčasnosti. Prispôbuje tomu ozbrojené sily a vytvára mnohonárodné prístupy s cieľom účinne pôsobiť proti terorizmu, voči zlyhávajúcim štátom a proti iným bezpečnostným hrozbám, akými sú aj zbrane hromadného ničenia.

Vytváranie partnerských zväzkov

Nadväzovanie dialógu a spolupráce je pre mierové vzťahy a hlbšie medzinárodné porozumenie nesmierne dôležité.

NATO poskytuje členským i partnerským krajinám jedinečnú príležitosť diskutovať o bezpečnostných otázkach, čo prispieva k budovaniu dôvery a z dlhodobého hľadiska pomáha predchádzať konfliktom.

Vďaka praktickej spolupráci a mnohostranným iniciatívam čelia teraz krajiny novým bezpečnostným výzvam spoločne.

Budovanie mieru a stability

Stabilita môže byť prínosom pre mnohé strany súčasne. Vecou zásadného významu je stabilizovať regióny, v ktorých napätie predstavuje bezpečnostnú hrozbu. Preto sa NATO – v spolupráci s ďalšími medzinárodnými organizáciami – aktívne angažuje v operáciách krízového manažmentu.

Členské a partnerské krajiny

severoatlantická zmluva bola podpísaná 4. apríla 1949

ČLENSKÉ ŠTÁTY (ARTICLE 10)

Albánsko /2009	Lotyšsko /2004
Belgicko /1949	Litva /2004
Bulharsko /2004	Luxembursko /1949
Kanada /1949	Holandsko /1949
Chorvátsko /2009	Nórsko /1949
Česká republika /1999	Poľsko /1999
Dánsko /1949	Portugalsko /1949
Estónsko /2004	Rumunsko /2004
Francúzsko /1949	Slovensko /2004
Nemecko /1955	Slovinsko /2004
Grécko /1952	Španielsko /1982
Maďarsko /1999	Turecko /1952
Island /1949	Veľká Británia /1949
Taliansko /1949	Spojené štáty americké /1949

KRAJINY PARTNERSTVA ZA MIER (PFP)

Arménsko	Rusko
Rakúsko	Srbsko
Azerbajdžan	Švédsko
Bielorusko	Švajčiarsko
Bosna a Hercegovina	Tadžikistan
Fínsko	Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko*
Gruzínsko	Turkménsko
Írsko	Ukrajina
Kazachstan	Uzbekistan
Kirgizská republika	
Malta	
Moldavsko	
Čierna Hora	

PARTNERSKÉ KRAJINY V RÁMCI STREDOMORSKÉHO DIALÓGU

Alžírsko	Maroko
Egypt	Tunisko
Izrael	
Jordánsko	
Mauretánia	

PARTNERSKÉ KRAJINY ISTÁMBULSKEJ INICIATÍVY PRE SPOLUPRÁCU (ICI)

Bahrajn
Kuvajt
Katar
Spojené arabské emiráty

*Turecko uznáva Macedónsku republiku pod jej ústavným názvom.

Čo je NATO?

Organizácia severoatlantickej zmluvy je jednou z významných svetových medzinárodných inštitúcií. Je to politická a vojenská aliancia, ktorá združuje 28 členských krajín z Európy a Severnej Ameriky.

Tieto krajiny sa stretávajú za účelom spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany. V tomto zmysle NATO jedinečným spôsobom spája tieto dva kontinenty v záujme politickej a bezpečnostnej spolupráce.

Čo robí NATO?

NATO zodpovedá za ochranu svojich členov politickými a vojenskými prostriedkami. Nabáda taktiež ku konzultáciám a spolupráci s nečlenskými krajinami Aliancie v širokej škále oblastí súvisiacich s bezpečnosťou, ako sú reforma rezortu obrany a operácie na udržanie mieru.

Prostredníctvom rozhovorov a partnerstiev prispieva NATO k prevencii konfliktov v rámci územi svojich členských štátov i za ich hranicami.

Podporuje a šíri demokratické hodnoty a zasaduje sa za mierové riešenie sporov. Ak zlyhá úsilie diplomacie, Aliancia disponuje vojenskými kapacitami potrebnými na to, aby sa podujala na operácie krízového manažmentu a mierové operácie – či už sama, alebo v spolupráci s inými krajinami a medzinárodnými organizáciami.

NATO má aj tretí rozmer, ktorý pozostáva z aktivít v oblasti civilného núdzového plánovania, teda jednak pomáha členským i partnerským krajinám vysporiadať sa s katastrofami, jednak podporuje spoluprácu vo sfére vedy a životného prostredia.

Každý členský štát má v politickej centrále NATO v Bruseli svoju stálu delegáciu. Jej vedúcim predstaviteľom je veľvyslanec, ktorý reprezentuje vládu svojej krajiny pri konzultáciách a v procese rozhodovania Aliancie.

Najdôležitejším rozhodovacím orgánom v rámci NATO je Severoatlantická rada (NAC). Zasadá na viacerých úrovniach a predsedá jej Generálny tajomník NATO, ktorý pomáha členom dosiahnuť dohodu v otázkach kľúčového významu.

Všetky rozhodnutia v rámci jednotlivých výborov NATO sa dosahujú na základe konsenzu. „Rozhodnutie NATO“ je preto vyjadrením kolektívnej vôle všetkých členských krajín.

NATO má veľmi málo vlastných stálych vojsk. Keď sa na úrovni Severoatlantickej rady prijme rozhodnutie o nejakej operácii, členské štáty prispievajú svojimi vojskami na báze dobrovoľnosti. Po ukončení misie sa tieto ozbrojené sily vrátia do svojich krajín.

Ako funguje NATO?

Koordinácia a vedenie týchto operácií je úlohou vojenskej veliteľskej štruktúry. Túto štruktúru tvoria veliteľstvá a základne rozmiestnené v rôznych členských štátoch.

Každodenná činnosť NATO, civilné a vojenské štruktúry, ako aj bezpečnostné investičné programy sú financované prostredníctvom spoločných rozpočtov, do ktorých členské štáty prispievajú podľa dohodnutého vzorca pre výpočet podielu na nákladoch.

